

**Vademecum Sive Praxis Opera Quotidiana Aliaque ritè
peragendi, & per ea salutem & perfectionem propriam, ac
proximi, instituto Societatis Jesu conformem assequendi**

De operibus solidæque devotionis exercitiis, quæ vel quotidie non
peraguntur, ves fusiore indigent explicatione, quomodo cum majori fructu
peragi possint

Limpens, Ferdinand

Coloniæ Agrippinæ, 1744

§.2dus. De septem horis in specie.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54780)

flagellis cæsus, spinis coronatus. *6ta* Cruci affixus. *9na* expiravit, ad inferos anima ejus descendit. *Horâ vespertinâ* de Cruce depositus est; eâdem horâ cœnavit, pedes lavit, Eucharistiam confecit, & respectu eorum, quæ in Cœna ultima peracta sunt, hora quasi *Completorii* fuit ejus oratio in horto. *3tio.* Et respectu nostri hic numerus septenarius observandus est. Nam septies in die cadit justus Prov. 24. in imperfectiones, & septies mox hanc mox illam horam orando resurgit. Septem assumit Dæmon nequiores se spiritus contra nos. Septem sunt dona Spiritûs S. quibus, devotè horas Canonicas recitando, Dæmones vincimus. Septem sunt partes orationis Dominicæ, septies de die David laudem dixit Domino. Ad hæc in unaquaque hora septem particulæ numerantur. 1. *Deus in adjutorium,* & *Crux* in nomine Patris & Filii &c. 2. *Hymnus.* 3. *Psalmi.* 4. *Antiphona.* 5. *Capitulum.* 6. *Responsorium.* 7. *Oratio completiva.*

§. 2dus.

De septem horis in specie.

§. *Matutinum unde dictum, ejus formæ tres nocturni.*

Matutinum est vox antiqua, & teste Conc. Cabilon. 2. deducitur à Matutâ, id est Aurorâ, quia sub auroræ ortum vel etiam de nocte

orabatur. Formæ Matutini vestigium non ob-
scutum recensetur ab Apost. 1. Cor. 4. ut notat
Baron. ait enim : *Cum conveneritis, unusquis-*
que vestrum Psalmum habet, doctrinam, Apoca-
lypsin, linguam, interpretationem. Nam verè in
Matutino habemus Psalmos, Lectiones pro do-
ctrina; Responsorialia pro Apocalypsi sive revela-
tione; quia verba sunt selecta ex S. Script. Evan-
gelium pro lingua, Homiliam pro interpreta-
tione. Primi Christiani hæc habebant ab Aposto-
lis ore tenus. Nos ex Scriptis SS. PP. & quia
juxta illud Hieron. Ep. 22. ad Eustochium: *No-*
ctibus bis terve surgendum, tres noctis vigiliis
antiqui observabant, & distinctis horis noctur-
nos canebant. Hinc nomen illud trium No-
cturnorum adhuc retinetur, non tamen jam di-
viduntur Nocturni.

De Psalmis in tribus Nocturnis Dom. & 12.
in Feria.

IN horis Dominicæ ad Matut. recitantur in pri-
mo Nocturno 12. Psalmi, & recolitur tem-
pus legis naturæ; in quo sub finem per 12. Pa-
triarchas populus Domini in 12. fuit propagatus
tribubus. In 2do Nocturno tribus Psalmis re-
colitur tempus sub lege scripta vel Mosayca. Sub
qua tres ordines floruerunt *Sacerdotes, Reges, Ju-*
dices. In 3tio Nocturno tribus Psalmis recoli-
tur tempus legis gratiæ. In qua floruerunt &
florebunt *Apostoli, Martyres & Confessores.* Ad
numerum Confessorum reducuntur omnes San-
cti & Sanctæ, si Martyres non fuerunt. Ante
omnia

omnia tres Nocturni, tres in quolibet Lectio-
nes, & tria Responsoria semper nobis inculcant
Mysterium SS. Trinitatis. 12. Psalmi feriales
ideo sunt constituti, quia 12. sunt horæ noctis,
& cuilibet horæ Psalmus respondet.

6. *Unde Laudes, cur in iis iidem Psalmi duobus
exceptis certis temporibus.*

Laudes, quæ cum Matutino unam horam
conficiunt, inde dictæ sunt; quòd aperte
sonent *divinas laudes*. Dicuntur autem in Lau-
dibus semper Psalmi iidem in Dom. & Festis,
Nisi quòd duo primi mutantur in Dom. à Sep-
tuagesima usque ad Dom. Palmarum inclusivè,
vice quorum dicimus Psalmos *Miserere & Con-
fitemini* ad timorem ob peccata incutiendum in
primo, & in altero ad spem excitandam ob bo-
nitatem Dei. Et quia tunc non est tempus læ-
titiæ, quam exprimunt duo primi Psalmi *Do-
minus regnavit & Jubilate*. Interim quia, si per
integram hebdomadam diceretur de Feria
(quòd olim necdum multiplicatis ita festis nil
erat novi) totum Psalterium deberet absolvi,
Psalmus *Dominus regnavit* dicitur in *Prima &
Jubilate* in Matut. Sabbathi, quando non fit
officium de B. V.

7. *Unde Prima, varia eius partes, & per heb-
domadam divisiones Psalmorum.*

Plures docent & rectè (contra alios volentes
Prima usum antiquiorem esse) quòd ante
Callianum *Prima & Completorium* saltem in tali
forma

forma non fuerint. In Reg. S. Benedicti & Conc. Cabilon. 2. *Prima* fit mentio. Post ortum solis congruè recitatur (ut Hymnus ipse *Jan lucis orto sydere* indicat) ut scilicet ipso solis ortu solem justitiæ nobis orientem postulemus , & primâ horâ etiam primùm quæramus regnum Dei , primasque cogitationes velut quasdam lucis primitias Deo offeramus. In *Prima* Dominicæ & Feriarum sunt 4. Psalmi. In Dominica quartus Psalmus est *Confitemini* , quia in eo versus est *de Resurrectione Christi* in die Dominicâ factæ. Feria V. *Dominus regit me* , quia in eo agitur symbolicè de *Eucharistia*. Feria 6. Psalmus *Deus, Deus meus* totus est de passione Domini. In *Sabbatho* sunt tantùm tres Psalmi ; quia nullus ex Psalterio superest , qui assignari Sabbatho possit. Subditur in Dominica Symbolum S. Athanasii , quia fides fundamentum est omnis boni operis. In festis & tempore Paschali tantùm dicuntur tres Psalmi , quia jucunditas ob festivitatem excludit laborem multa canendi. Primus Psalmus in *Prima* *Deus in nomine tuo* oratur tanquam pro totius diei decursu contra hostes animæ aptissimus. Ter dicitur post orationem *Sancta Maria , Deus in adjutorium*. Ut peccata præsentia ac præterita deleamus , & futura caveamus. Item ut armemur in nomine SS. Trinitatis contra Diabolum, mundum & carnem. Capitulum post Psalmos in *Prima* non legebatur antiquitùs. Quia tamen post Primam conveniebant Monachi ad lectionem communem. Vice ejus etiam modò ab aliis

aliis horas recitantibus legitur Lectio brevis,
prout vocatur in Breviario.

*Laudes & Vespera sibi similes sunt, sicut etiam
Prima & Completorium.*

DEmum Gavantus observat, Laudes & Ve-
speras dein Primam & Completorium sibi
affines esse. Nam in Prima & Completorio fit
Confessio. Cantico Simeonis in Completorio
respondet Symbolum S. Athanasii in Prima. Dein
Hymni, Capitula, preces in utraque hora ita
sunt disposita. Ut initio diei & noctis arme-
mur contra hostes diurnos & nocturnos, sua-
vique [quod monebat Ambros.] Psalmorum
celebritate ita dies clauditur & inchoatur, sicut
aves suavi modulatione ortus dierum ac noctium
prosequuntur.

8. *Unde Tertia, Sexta, Nona.*

Tertia, Sexta & Nona, ut vide supra num.
4. notissimæ fuere Apostolorum tempore.
Sunt & alia de his horis in S. Script. exempla.
Daniel ter orabat de die. *Hora tertia* datus est
Spiritus S. quem & nos petimus in hymno *ad
Tertiam*. Lex nova data est Apostolis, de qua
ad Tertiam dicimus *Legem pone mihi Domine.*
Horâ 6tâ Christus cum Samaritana sermonem
habuit, & docuit Deum in Spiritu adorandum.
Horâ 9nâ Centurio Cornelius Angelum vidit
Act. 10.

9. Unde *Vespera*, diversa eius hora nomina:

Vespera à Sydere, quòd *Vesper* nominatur, & decidente sole oritur, nominantur, Significat tamen etiam hoc vocabulum tempus tùm ante tùm post solis occasum. *Vespera* à S. Hieron. in Ep. ad Latam *Lucernarium* vocantur, A Cassiano *hora lucernalis*, eò quòd lucernæ accenderentur, dum orarentur. A primis *Vesperis* inchoatur Festum, sicut & Hebræis dictum erat. *Festa vestra celebrabitis à Vespera usque ad Vesperam.* Sacrificium vespertinum commendatur à Davide Ps. 140. Abraham & Patriarchæ in *Vesperis* offerebant Sacrificia. *Vergente mundi Vespere* advenit Christus.

Quid observandum ratione quinque Psalmorum.

Quinque in *Vesperis* Psalmi, sacra quinque Christi vulnera, quorum ultimum horâ vespertinâ lateri ejus illatum fuit, in memoriam nobis revocant. Et sicut quinque sensibus quotidiano affectu tendimus ad tenebras, & à sole justitiæ nos avertimus. Ità necesse est, ut initio noctis pro iis veniam precemur. Tenemus etiam hos 5. Psalmos quasi lampades quinque virginum prudentum; ut veniente nocte obviam eamus Domino. Et hinc post Psalmos per Capitulum & hymnum venienti Domino psallentes occurrimus.

Cur Canticum Magnificat in Vesperis.

Canticum *Magnificat* (quod in Ord. Rom. passim vocatur *Evangelium* ex Luc. 1. de-sumptum)

sumptum) cantatur vel recitatur in Vesperis multis de causis, v. g. quia sub Vesperum B. V. pervenit in domum Elisabeth, & salutans ac salutata canticum hoc statim afflante Spiritu S. profudit. Item ut animos fidelium frequentior Dominicæ Incarnationis memoria ad affectum devotionis accendat, & recogitata sæpius exempla B. M. V. in virtutum soliditate nos confirment præsertim sub Vesperum, atque ita incumbente quietis tempore mens fatigata ad unionem se suæ considerationis recolligat.

10. *Unde Completorium.*

VOx *Completorium* reperitur in Reg. S. Benedicti c. 24. *Completam* vocat Isidorus, vel quia in ea completur quotidianus usus cibi, potus, laboris, colloquii apud Regulares, vel quia officium divinum, ipsaque dies eâ horâ completur. Dum Cyprianus dicit lib. 1. de orat. *Recedente sole ac discedente necessario rursus orandum est.* Suarez notat verbo *recedente Vesperas*; in 10 *discedente* Completorium designari.

Ejus partes explicantur.

Lectio brevis *Fratres sobrii estote*, ortum ab initio Completorii à lectione habuit, ad quam horâ Completer. conveniebant Monachi, ut supra ad *Primam* dictum. *Confessio* aptè subiungitur. Ut, quidquid in die commisimus, diluamus, & Confessione peccatorum mundemur. Quatuor Psalmi merentur ob contenta

in iis devotè recitari. Inter cætera in primo Psalmo *Cum invocarem*, quietem poscimus per verba *In pace in id ipsum dormiam & requiescam*. In secundo *In te Domine speravi*, per ultimum versum *In manus tuas optamus in & cum Christo mori*. In tertio *Qui habitat*, & quarto *Ecce nunc*, contra tentationes nocturnas armamur. In hymno *Te lucis ante terminum* petimus victoriam de nocturnis illusionibus. *Capitulum* exhortationem sonat, quâ semper egemus. *Responsorio brevi* quasi signaculo divinæ nos custodiæ sigillamus ut pupillam oculi. Et quia *Completorium* est commendatio animæ quasi migrantis è corpore per somnum; ideo *Canticum Simeonis* additur; quo pacem & lucem optamus à Deo. Subnectimus preces ad nos coram Deo debitè humiliandos cum oratione Dominica, & Symbolo fidei ad munimentum contra hostes nocturnos. In quem finem solemnè religionis cultu imploratur quoque auxilium benedictæ Matris Redemptoris nostri JESU. Demum in fine adhuc dicitur oratio Dominica, salutatio Angelica, & Symbolum Apostolorum, quia iisdem ritibus finiendum est totum officium, quibus est inceptum.

